

TARSUS DELTA OVASININ KAROT VERİLERİ İLE ORTAMSAL ANALİZİ

Mustafa Eryılmaz¹ ve Coşkun Kaya²

¹ Mersin Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, Jeoloji Müh. Bölümü, Çiftlikköy Kampusu,
TR-33343, Mezitli-Mersin, Türkiye, meryilmaz@mersin.edu.tr;

² Bilim Mühendislik, Çankaya Mh., İstiklal cad., Minüre apt., No7, Mersin, Türkiye.

Bu çalışma Tarsus-Tarsus Çayı-Tuzla Gölü arası Kuvaterner çökellerin jeolojik gelişiminin karot verileri ile yorumlanmasını içermektedir. Bölgedeki tektonik yükselmenin yavaşlamasından sonra Tarsus Çayı, Seyhan ve Ceyhan Nehirlerinin taşıdığı sedimanlarla gelişen delta ovasının oluşumu ve gelişimi sedimentolojik ve jeofizik yöntemlerle incelenmiştir. her biri 25 metre olan 3 adet sondaj karotu 1 cm aralıklarla çalışılmıştır.

SK-1'nolu sondaj denize yaklaşık 8,5 km uzaklıktaki Yeşiltepe kasabasında, SK-2 nolu karot denize 7 km uzaklıktaki Çayboyu köyünde, SK-3 nolu karot ise denize 3,5 km uzaklıktaki Tabaklar köyünde açılmıştır.

SK-1 ve SK-2 karotlarda, yüzeyden derine doğru 3 ayrı birikme ortamı belirlenmiştir. Bunlar, taşkın alüvyonu, lagüner ortam ve denizel ortam çökellerinden oluşan seviyelerdir. Taşkın alüvyon kalınlığı ilk 150 cm dir. Koyu renkli organik malzemeler içeren, ara ara kömürleşmelerin gözlemlendiği, kavkılı, silt ve kil boyutundaki laminalı tabakalar içeren lagüner birim, SK-3 nolu sondajda görülmemiştir. SK-1 nolu karotta 10 metre kalınlığındaki bu birim SK-2 nolu karotta 5 metre ile sınırlıdır. Denizel ortam çökellerine SK-1 no'lu karotta 11,00 metrede, SK-2 nolu karotta 6,00 metrede, SK-3 nolu karotta ise 2,00 metrede girilmiştir.

Sondaj verilerinin korelasyonu amacıyla birbirine paralel, doğu batı doğrultulu, doğru akım öz direnç yöntemi ile jeofizik çalışması yapılmıştır. Sondaj noktalarını da içine alacak şekilde yapılan çalışma sondaj verileri ile uyumlu sonuçlar vermiştir.

Anahtar Kelimeler: Tarsus Ovası, karot örneği, delta çökelleri, denizel ortam, lagüner ortam.

ENVIRONMENT ANALYSIS WITH CORE DATA OF TARSUS DELTA PLAIN

Mustafa Eryılmaz¹ ve Coşkun Kaya²

¹ Mersin Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, Jeoloji Müh. Bölümü, Çiftlikköy Kampusu,
TR-33343, Mezitli-Mersin, Turkey, meryilmaz@mersin.edu.tr

² Bilim Mühendislik, Çankaya Mh., İstiklal cad., Minüre apt., No7, Mersin, Turkey.

This study consists the interpretation of Tarsus-Tarsus River-Lake Tuzla Quaternary sediment development with the help of geological data. Formation and development of the delta plain formed by the sediments carried by Tarsus, Seyhan and Ceyhan rivers after the slowing of tectonic rise, is investigated by sedimentological and geophysical methods. 3 drilling cores each 25 meters was studied at 1 cm intervals. SK-1 drilling was dug in the town of Yeşiltepe, 8,5 km away from the sea, SK-2 drill at Çayboyu village 7 km from the sea and SK-3 at Tabaklar village, 3,5 km to the shore.

In SK-1 and SK-2 cores from top to bottom 3 separate accumulation sections was observed. These are the levels created by sediments of flood alluvium, lagoon medium and marine environment.

Thickness of alluvium layer is the top 150 cm. Lagoon layer with characteristic of dark colored organic materials, occasionally observed carbonization, and silt and clay sized laminated layers is not observed in drilling SK-3. Lagoon layer which observed as 10 meters thick layer in SK-1 is limited with 5 meters in SK-2. Marine environment core is observed in 5 meters depth in SK-1, 6 meters depth in SK-2, 2 meters depth in SK-3.

For the correlation of drilling data,, east-west directioned, paralel to each other, geophysical study with direct current resistivity method was conducted. Study including also the drilling points yielded results consistent with the drilling data.

Key Words: Tarsus Plain, core sample, delta sediments, marine environment, lagoon environment